

Vlaams
Parlement

stuk **1609** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 11 juni 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 oktober 2011 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Gwenny De Vroe

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Els Robeyns;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

1609 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde op 5 juni 2012 het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 oktober 2011 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH).

1. Toelichting

Mevrouw *Joke Schauvliege*, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

De belangrijke REACH-verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen, trad in werking op 1 juni 2007.

REACH staat voor Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemical Substances. De verordening voorziet in een compleet regime om de risico's verbonden aan de productie, de invoer en het gebruik van chemische stoffen beter te kunnen inschatten en de nodige maatregelen te kunnen treffen. Het gaat hierbij zowel om risico's ten aanzien van het leefmilieu, als de volksgezondheid en de gezondheid van de werknemer en gebruiker. De verordening richt zich voor de uitvoering in grote mate rechtstreeks tot de betrokken bedrijven (producenten, invoerders, gebruikers van de betrokken chemische stoffen). Maar ook de overheden van de Europese lidstaten hebben een aantal belangrijke taken en verantwoordelijkheden in dit verband. De Europese Commissie en het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA), gevestigd in Helsinki, doen ook vaak beroep op de lidstaten. Het voorliggende samenwerkingsakkoord laat toe om alle bevoegde Belgische overheden hierbij te betrekken.

Teneinde binnen België over te kunnen gaan tot een gecoördineerde en doeltreffende tenuitvoerlegging van de REACH-verordening werd dit gespecialiseerde samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in het leven geroepen. Dit akkoord werd op 17 oktober 2011 door alle partijen ondertekend.

Opdat dit samenwerkingsakkoord in werking kan treden, moet het de instemming krijgen van de respectievelijke parlementen. In het licht hiervan wordt het akkoord samen met een ontwerp van instemmingsdecreet voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Het parlementaire stuk bevat ook de adviezen die op vraag van de minister werden verstrekt door de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Raad van State.

De minister gaat kort in op de belangrijkste onderdelen van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 1 bevat een aantal definities die verder in het akkoord worden gehanteerd.

In de artikelen 2, 3 en 4 worden het doel van het samenwerkingsakkoord en de taken die kaderen in de gecoördineerde uitvoering van de REACH-verordening aangegeven. Verder worden bepalingen opgenomen over de uitwisseling van gegevens en de vertrouwelijkheid van informatie.

In de artikelen 5 en 6 wordt aangeduid welke instantie er in het kader van REACH wordt aangeduid als 'Bevoegde Instantie' en welke taken zij uitoefent. Het gaat hierbij om een federale instantie binnen het Directoraat-generaal Leefmilieu van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

In de artikelen 7, 8 en 9 worden de samenstelling, de werking en de taken bepaald van het Comité REACH. Dit comité speelt een centrale rol in de werking van het akkoord. Ook

het Vlaamse Gewest maakt hier deel van uit. De beslissingen in dit comité worden genomen bij consensus van de aanwezige leden.

In de artikelen 10 tot en met 14 worden de samenstelling, de werking en de taken van het Wetenschappelijk Comité REACH omschreven. De leden van dit comité worden aangewezen op basis van voorstellen geformuleerd door het Comité REACH. Het voert ook taken uit in opdracht van het Comité REACH.

In de artikelen 15, 16 en 17 worden de samenstelling, de werking en de taken bepaald van het Forum Nationaal REACH. Dit forum organiseert overleg over de controlepraktijken door de diverse inspectiediensten in het kader van REACH, en behandelt ook andere aspecten die kaderen in het controlebeleid.

Artikel 18 betreft de Nationale Helpdesk. Het gaat om een federale instantie, onderdeel van de Federale Overheidsdienst Economie.

In de artikelen 19, 20 en 21 wordt ingegaan op de problematiek van de inspecties en de sancties in het kader van REACH. Op zich legt het samenwerkingsakkoord geen verplichtingen op die in dit verband bijkomende kosten met zich meebrengen.

Artikel 22 bevat afspraken over de verdeling van de gemeenschappelijke kosten die uit de uitvoering van dit akkoord zullen voortvloeien. De bijdrage van het Vlaamse Gewest werd volgens de minister zo minimaal als mogelijk gehouden. Er werd een gunstige verdeelsleutel onderhandeld. Volgens de oorspronkelijke kostenraming opgesteld voor 2011 zou dit voor het Vlaamse Gewest neerkomen op een bedrag van maximaal 47.519 euro. Een verdeelsleutel op basis van de veel sterkere vertegenwoordiging van de chemische sector in het Vlaamse Gewest zou tot een hogere Vlaamse bijdrage hebben geleid.

Artikel 23 bevat een regeling voor de vergoedingen die krachtens de REACH-verordening door het ECHA moeten worden betaald. Deze worden door het agentschap gestort op de respectieve rekeningen die hiervoor worden aangemeld door de partijen bij dit akkoord. Het gaat hier om een vergoeding voor prestaties die door de hogergenoemde instanties worden geleverd.

De artikelen 24 tot en met 27 bevatten een aantal slotbepalingen die ook in diverse andere samenwerkingsakkoorden aan bod komen. Ze handelen over het evaluatieverslag, de duur en opzegging van het akkoord, de regeling van eventuele geschillen en de inwerkingtreding van het akkoord.

2. Algemene bespreking

Tussenkomsten van de leden

Mevrouw *Fientje Moerman* herinnert aan de onderhandelingen in de Raad van de Europese Unie over de totstandkoming van de REACH-verordening. Daarbij werd aandacht gevraagd voor de impact die de verordening kon hebben op de kleine en middelgrote ondernemingen in de chemische sector in Vlaanderen. De kmo's vertegenwoordigen een groot aandeel van de tewerkstelling in de chemische sector. Daar is destijds deels rekening mee gehouden.

Het aandeel van het Vlaamse Gewest in de gemeenschappelijke kosten van de uitvoering van het samenwerkingsakkoord wordt geschat op ongeveer 48.000 euro. Dit kan volgens mevrouw Moerman zeer goed besteed geld zijn, op voorwaarde dat de instrumenten van het samenwerkingsakkoord goed worden gebruikt. Het lid heeft wel bedenkingen bij het akkoord maar roept de minister op het zo goed mogelijk te benutten.

De goedkeuring van het samenwerkingsakkoord mag volgens mevrouw Moerman niet onopgemerkt voorbijgaan. De chemische sector is belangrijk voor België, en zeker voor Vlaanderen, aangezien 70 percent van de chemische sector in het Vlaamse Gewest zit. De chemische sector zorgde in 2011 voor 90.300 directe arbeidsplaatsen, waarvan 20 percent in kmo's. Het gaat in totaal om 17,7 percent van de industriële tewerkstelling in België. De chemische industrie is ook de grootste private investeerder in onderzoek en ontwikkeling (O&O), goed voor 2,7 miljard euro in 2011 of de helft van alle private O&O in België. Er zijn 7200 onderzoekers tewerkgesteld of 39 percent van alle onderzoekers. Het aandeel van de chemie in de economie is het hoogste van de Europese Unie, en zelfs hoger dan het Duitse.

REACH is nu vijf jaar in werking. Het is een zeer complexe wetgeving maar ze is volgens het lid levensnoodzakelijk. Iedereen heeft er belang bij dat de chemische stoffen – die alomtegenwoordig zijn en die in Vlaanderen frequent worden geproduceerd en gebruikt in producten en productieprocessen – goed worden gemonitord en traceerbaar zijn. Het gebruik en de productie ervan moeten volgens mevrouw Moerman dan ook duidelijk en transparant zijn. De wetgeving is complex, onder meer omdat in alle lidstaten de bevoegdheid verdeeld is over economie, volksgezondheid en leefmilieu. In België is de toepassing nog complexer wegens de staatsstructuur: niet alleen de federale overheid en de gewesten, maar ook de gemeenschappen zijn erbij betrokken. Nu is er eindelijk een samenwerkingsakkoord: vijf jaar na de inwerkingtreding van REACH en vier jaar na de beslissing om een akkoord te onderhandelen.

Volgens mevrouw Moerman zijn er bij het onderhandelen en sluiten van het akkoord wel enkele kansen gemist. Er is verder gebouwd op de stand van zaken van 2008 en onvoldoende rekening gehouden met de ervaringen die sindsdien zijn opgedaan.

Er zijn volgens het lid een aantal uitdagingen en gevaren bij de implementatie van REACH. Een eerste bemerking is dat de impact van de verordening veel verder gaat dan de chemische industrie. Er zal ook een grote impact zijn op de recyclage-industrie, op de biotechnologie en zelfs de semiconductor-industrie. Dat zijn sectoren die volgens het lid niet altijd voldoende beseffen wat hen boven het hoofd hangt.

Een tweede gevaar is dat de impact van de gekozen opties in het kader van REACH onvoldoende duidelijk is. De twee grote opties zijn restrictie en autorisatie. Als de industrie niet weet welke procedure zal worden gekozen, worden investeringen uitgesteld of zelfs afgesteld. De onzekerheid is ook een gevolg van het feit dat de overheid of de betrokken overheden niet altijd proactief optreden. Zo is er volgens de informatie van het lid nog geen impactstudie gemaakt over de afweging die moet worden gemaakt tussen restrictie en autorisatie. Het gaat om een keuze met vergaande gevolgen. Gelet op het belang van de chemische industrie en de andere belanghebbende sectoren in Vlaanderen, zou de Vlaamse overheid een onderzoek moeten instellen naar de impact van deze opties.

Er is weliswaar een nationale helpdesk, die onder de bevoegdheid van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie valt. De gemiddelde antwoordtijd bedraagt momenteel echter drie maanden, wat volgens mevrouw Moerman duidelijk te lang is. Het antwoord komt dan vaak nog neer op het citeren uit bestaande regelgeving en helpt de vraagsteller niet voort. Het gaat zo ver dat verschillende belanghebbenden zich al tot de helpdesk van buurlanden hebben gewend. In Frankrijk bijvoorbeeld bedraagt de termijn voor een degelijk antwoord op een moeilijke vraag over REACH momenteel twee weken. Er wordt bovendien proactief opgetreden.

Een volgende punt dat mevrouw Moerman aanhaalt, is de sociaaleconomische impactstudie die vaak wordt gevraagd in het kader van de autorisatieprocedure. ECHA vraagt bijna steeds om een dergelijke studie uit te voeren. Dergelijke studies zijn volgens het lid een grote prohibitieve kost voor kmo's. De gemiddelde kost van een autorisatiedossier,

waarvan de sociaaleconomische impactstudie een groot deel uitmaakt, wordt geschat op 1,5 miljoen euro. Een van de maatregelen die in 2006 voor kmo's werden genomen, is het verlagen van de kost voor de indiening van een dossier. Die maatregel heeft echter maar weinig effect als een sociaaleconomische impactstudie moet worden gemaakt.

Mevrouw Moerman waarschuwt ook voor het ontstaan van absurde situaties. Bedrijven in Vlaanderen gebruiken bepaalde chemische stoffen, als katalysator of als spoorelement in productieprocessen, die voorkomen op de prioriteitenlijst in de autorisatieprocedure. Het gevolg is dat er zeer zware restricties, tot zelfs een verbod, worden opgelegd om deze stoffen te gebruiken of te produceren. In een concreet geval mag het spoorelement niet meer worden geproduceerd in Europa, maar mag het wel uit Japan worden ingevoerd. In een ander geval kan ECHA nu nog niet antwoorden op de vraag van een Vlaams chemisch bedrijf of een bepaald recyclageproces aan autorisatie is onderworpen. De dossiers moeten echter uiterlijk in augustus 2013 worden ingediend terwijl de gemiddelde doorlooptijd van een dossier achttien maanden bedraagt. Ook voor de recyclage-industrie dreigen er problemen met het gebruik van chemische stoffen.

Er is dus onzekerheid, besluit mevrouw Moerman, en onzekerheid leidt tot het uitstel en het afstel van investeringen. Het lid stelt daarom een aantal vragen aan de minister. Is de minister van plan of bezig met het maken van een impactstudie voor Vlaanderen? Die studie zou de impact moeten vergelijken van de twee door de REACH-verordening geboden opties, zijnde restrictie (annex XVII) of autorisatie (annex XIV). In 2009, na een vergadering met de stakeholders, heeft ECHA een dergelijk assessment aanbevolen. Het is volgens het lid een gemiste kans dat deze studie toen niet werd opgestart. Voor deze impactstudie is een samenwerking met het beleidsveld Economie noodzakelijk.

Zal de minister proactief optreden ten aanzien van de industrie? Dat is tot op heden volgens de informatie van het lid te weinig gebeurd.

Zal de minister de federale minister bevoegd voor Economie attent maken op de klachten die er zijn over de helpdesk?

De leden van het Wetenschappelijk Comité REACH moeten volgens de tekst van het samenwerkingsakkoord deel uitmaken van een universiteit of een wetenschappelijke instelling. Ze moeten ook een verklaring indienen waarin ze zich ertoe verbinden om onafhankelijk te handelen. Vlaanderen is in de Europese Unie echter de regio met de grootste private financiering van O&O aan universiteiten en wetenschappelijk instellingen. Het is dus zeker niet denkbeeldig dat leden van het comité specifieke onderzoeksprojecten uitvoeren of hebben uitgevoerd die door de industrie worden gefinancierd. Moet in de verklaring van de leden van het Wetenschappelijk Comité REACH geen deelverklaring worden opgenomen over de financiering van het onderzoek dat door hen wordt verricht? Het is volgens mevrouw Moerman belangrijk dat de wetenschappers in het comité onafhankelijk kunnen werken. De beste garantie is volledige transparantie.

Mevrouw Moerman wijst ook op een opmerking van de Raad van State. Het samenwerkingsakkoord verwijst naar het huishoudelijk reglement van het Wetenschappelijk Comité REACH voor de procedure die moet worden gevolgd wanneer er redenen lijken te bestaan om een lid te ontslaan. Volgens de Raad van State kan een huishoudelijk reglement enkel louter praktische bepalingen bevatten inzake de interne organisatie of de werking van een instelling of dienst en kunnen er geen verdergaande bepalingen, zoals de ontslagprocedure voor de leden, in worden opgenomen. De ontslagregeling had dus beter in het samenwerkingsakkoord zelf gestaan. Het lid weet dat het aanpassen van een samenwerkingsakkoord veel tijd in beslag neemt. Maar op welke manier zal de minister rekening houden met deze opmerking van de Raad van State?

Mevrouw Moerman vraagt tot slot de minister om het stemgedrag en de standpunten van ambtenaren en experts in de verschillende comités nauwlettend in het oog houden. Op Europees niveau is de comitologieprocedure erg belangrijk, de comités hebben een grote impact op de besluitvorming. De standpunten die namens België worden ingenomen, moeten worden opgevolgd. Het is ook te gemakkelijk om bij delicate stemmingen in dergelijke commissies afwezig te blijven.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* dankt mevrouw Moerman voor de verduidelijkingen over de impact van de REACH-verordening. REACH is altijd het voorwerp van discussie geweest in het Vlaams Parlement, temeer omdat de verordening bijzonder zware gevolgen kan hebben voor de kmo's en andere bedrijven. Dat is steeds de bekommernis geweest van de fractie van het lid. Mevrouw Van den Eynde betreurt dat de minister daar in haar toelichting geen aandacht aan heeft besteed. De kleine bedrijven die met chemische stoffen werken, vrezen de gevolgen van de verordening. Het samenwerkingsakkoord wordt ter goedkeuring voorgelegd, zonder dat gevolgen voor de kmo's in de sector gekend zijn. Het lid vraagt hierover verduidelijking.

De heer *Bart Martens*, voorzitter, merkt op dat de verordening al langer een feit is. Er is voorafgaand aan de goedkeuring ervan lang gediscussieerd over het volume waarboven bedrijven die chemische stoffen op de markt brengen aan de verplichtingen zoals registratie, informatieverstrekking en onderzoek over toxiciteit en dergelijke, moeten voldoen. De logica van REACH is ook duidelijk: met de invoering ervan verschuift de verantwoordelijkheid voor de risicobeheersing van chemische stoffen naar het bedrijfsleven. Het zijn de bedrijven die moeten aantonen dat de effecten op de gezondheid en het ecosysteem beheersbaar zijn. Mocht de verordening in het verre verleden in werking zijn getreden, dan zou de factuur voor de opkuis van baggerspecie bijvoorbeeld, nu minder hoog zijn. Er zijn naar schatting 80.000 chemische stoffen in omloop waarvan de effecten doorgaans niet gekend zijn. Anderzijds mag de manier waarop de verplichtingen worden ingevoerd de concurrentiepositie van de bedrijven, die in een wereldeconomie moeten werken, niet onnodig belasten. In die zin moet worden vermeden dat chemicaliën bijvoorbeeld wel mogen worden ingevoerd maar hier niet mogen worden geproduceerd.

Wat nu voorligt, is echter een ontwerp van decreet dat de instemming met een samenwerkingsakkoord beoogt. De commissie kan het samenwerkingsakkoord goedkeuren of niet, maar verder geen wijzigingen aanbrengen. Dit neemt volgens de heer Martens niet weg dat de commissie oog moet hebben voor de manier waarop het akkoord wordt uitgevoerd. De handhaving door de inspectiediensten is een ander punt waarop het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering nog kunnen bijsturen. De interferentie met het Vlaams afval- en materialenbeleid kan een ander aandachtspunt zijn. Bij de bespreking van het Materialendecreet kwamen de end-of-waste-criteria ter sprake. Nu stellen sommige bedrijven vast dat vroegere afvalstromen door het verlies van het label afvalstof onder de REACH-verordening vallen. Stoffen die voorheen als secundaire grondstof konden worden gebruikt, moeten nu een autorisatie als product krijgen. Dit brengt extra verplichtingen en kosten voor deze bedrijven met zich mee. In de uitvoering van het Materialendecreet moet dat een aandachtspunt zijn.

Mevrouw *Fientje Moerman* verduidelijkt dat haar fractie het samenwerkingsakkoord zal goedkeuren. Het akkoord is een onontbeerlijk instrument om toezicht te houden op de manier waarop REACH wordt geïmplementeerd, om de inspecties goed te kunnen organiseren en om proactief te kunnen optreden ten aanzien van het bedrijfsleven. Zonder overleg kunnen de betrokken overheden niet samenwerken aan de implementatie van de verordening. Dit neemt niet weg dat het lid nog een aantal vragen heeft bij het akkoord en de indruk heeft dat er kansen werden gemist.

Ook de REACH-verordening is onontbeerlijk en wordt door het lid niet in vraag gesteld. De verordening bevat echter opties (restrictie versus autorisatie) en veel hangt af van de manier waarop die verder worden uitgewerkt.

De Vlaamse overheid draagt volgens mevrouw Moerman een belangrijke verantwoordelijkheid. Hoewel het akkoord een federaal orgaan als 'Bevoegde Instantie' aanduidt, sluit het niet uit dat ook de gewesten direct contact kunnen hebben met de Europese instanties en met ECHA. Dat men zich bewust is van de problemen die zich bij de uitvoering kunnen stellen, is een goede reden om die mogelijkheid te benutten en om actief deel te nemen aan de comités.

De heer *Wilfried Vandaele* sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Martens over het voorliggende ontwerp van decreet. De verordening werd al in 2006 goedgekeurd en moet nu worden geïmplementeerd. In het samenwerkingsakkoord dat daartoe werd gesloten, blijft het zwaartepunt van de uitvoering op het federale niveau liggen. Dat blijkt ook uit de financiering, waarvan de federale overheid 70 percent voor haar rekening neemt en de gewesten 30 percent. Het Vlaamse Gewest moet echter zijn rol durven te spelen, onder meer op het vlak van toezicht en handhaving.

Wat betreft de interferentie met het afvalstoffen- en materialenbeleid, laat de heer Vandaele nog opmerken dat vroeg of laat elke regelgeving moet worden bijgesteld. In de toekomst zal dit ook voor REACH en het Materialendecreet moeten gebeuren.

De fractie van de heer Vandaele zal het samenwerkingsakkoord mee goedkeuren.

Antwoord van de minister

Minister *Joke Schauvliege* merkt op dat de verordening in 2006 werd goedgekeurd en in 2007 in werking is getreden. De bezorgdheden van de Vlaamse chemiesector, waarnaar mevrouw Moerman verwijst, werden al aangekaart tijdens de onderhandelingen. Vlaanderen kan de verordening nu niet opnieuw ter discussie stellen, maar heeft wel nood aan een akkoord over de manier waarop ze wordt toegepast in België. Het betreft voor een groot deel federale bevoegdheid, onder meer inzake productnormering. Productnormering heeft onmiskenbaar een impact op het Vlaamse materialenbeleid.

Ook voor de inspectie en de handhaving is een samenwerkingsakkoord noodzakelijk. Het voorliggende akkoord is nodig omdat het duidelijke afspraken bevat over de bevoegdheid van de daarbij betrokken overheden.

Het probleem dat mevrouw Moerman aanhaalt van een Vlaams bedrijf dat een bepaalde chemische stof niet meer mag produceren, maar wel invoeren van buiten Europa, is de minister bekend. De diensten van de minister hebben hierover contact opgenomen met de Europese instanties en zoeken proactief naar een oplossing voor dergelijke gevallen. Het samenwerkingsakkoord staat toe dat de gewesten rechtstreeks contact opnemen met de Europese diensten en Vlaanderen maakt daar ook gebruik van.

De impactstudie waarnaar mevrouw Moerman vraagt, zou volgens de minister het best op federaal niveau gebeuren. De minister wil er echter vanuit het Vlaamse Gewest op aandringen dat een dergelijke studie zou worden uitgevoerd. Ook de klachten die er zijn over de federale helpdesk zal de minister signaleren aan de federale overheid.

De minister bevestigt voorts dat onderzoekers aan universiteiten of wetenschappelijke instellingen banden kunnen hebben met private bedrijven. In een kleine regio als Vlaanderen is het niet eenvoudig om wetenschappers te vinden die nooit hebben samengewerkt met bedrijven. Het samenwerkingsakkoord bepaalt duidelijk dat de deskundigen in het Wetenschappelijk Comité REACH een verklaring indienen waarbij zij zich ertoe ver-

binden onafhankelijk van alle externe invloed te handelen en waarin zij, in voorkomend geval, de belangen vermelden die hun onafhankelijkheid in het gedrang zouden kunnen brengen. Met die bepaling willen de ondertekenende partijen verzekeren dat de deskundigen op een onpartijdige en onafhankelijke wijze kunnen werken.

Dat de vertegenwoordigers in Europese comités vaak geen standpunt innemen of bij stemmingen een onthouding laten optekenen, vindt doorgaans zijn oorzaak in het ontbreken van een eensgezind standpunt op Belgisch niveau. De verschillende gewesten zitten inhoudelijk niet altijd op dezelfde lijn, en dat niet alleen wat de bevoegdheid Leefmilieu betreft. De minister en haar diensten proberen de aanwezigheid en de standpunten in de diverse comités zo goed mogelijk op te volgen. De minister wil dit nog eens extra benadrukken en ook aan de andere partners van het akkoord hiervoor aandacht vragen.

Aan de opmerking van de Raad van State over de ontslagprocedure van de leden van het Wetenschappelijk Comité REACH is niet tegemoetgekomen, omdat de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord toen al in de laatste fase zaten. Het akkoord opnieuw wijzigen, werd dan niet meer haalbaar geacht.

Replieken

Mevrouw *Fientje Moerman* is het ermee eens dat wetenschappers die geen enkele band hebben met de bedrijfswereld vandaag niet meer te vinden zijn. De universiteit is niet langer een ivoren toren. Het lid dringt echter aan op transparantie. In de verklaring die de deskundigen indienen zou expliciet moeten worden opgelijst welke research in hun afdeling of instelling met private middelen wordt gefinancierd. De beste garantie voor onafhankelijkheid is volgens mevrouw Moerman transparantie en controle.

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt dat artikel 10, §2, van het akkoord duidelijk bepaalt dat de leden van het Wetenschappelijk Comité REACH in de verklaring de belangen moeten vermelden die hun onafhankelijkheid in het gedrang kunnen brengen.

Mevrouw *Fientje Moerman* benadrukt het belang van transparantie en de mogelijkheid om te controleren over welke belangen het gaat. Een onderzoeker kan het niet nodig vinden bepaalde contracten te vermelden omdat hij ervan uitgaat dat ze zijn werking in het comité niet beïnvloeden, terwijl andere mensen het tegendeel kunnen beweren. Daarom zou een duidelijke lijst van alle privaat gefinancierd onderzoek in de verklaring moeten worden opgenomen.

Minister *Joke Schauvliege* meent dat de huidige formulering van artikel 10, §2, voldoende garanties biedt. In het tweede lid van §2 wordt bepaald dat de deskundigen werken op onpartijdige en onafhankelijke wijze en geen belangen mogen hebben in de betrokken bedrijven. Het laatste lid gaat over de verklaring die zij daarenboven moeten indienen. De minister wil er wel nog eens op aandringen dat voldoende toezicht wordt uitgeoefend op de manier waarop dit artikel wordt toegepast.

Mevrouw *Fientje Moerman* herhaalt dat de inschatting van de belangen nu door de deskundigen zelf zal gebeuren. Een volledige lijst bij de verklaring voegen, zou volgens het lid alle discussie hierover uitsluiten.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

De artikelen 1 en 2 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Bart MARTENS,
voorzitter

Gwenny DE VROE,
verslaggever